

MYKOLO ROMERIO
UNIVERSITETAS

VERSLO SISTEMŲ KONKURENCINGUMAS

Konkurencijos politikos samprata, tikslai ir
specifika skirtingose valstybėse

Ekonomikos ir finansų valdymo fakultetas

Doc. dr. Eglė Malinauskienė

Klausimas

- Kaip Jūs apibrėžtumėte konkurencijos politiką?
- Kuo galėtų tarpusavyje skirtis konkurencijos politika JAV, Europos Sąjungoje ir Lietuvoje?

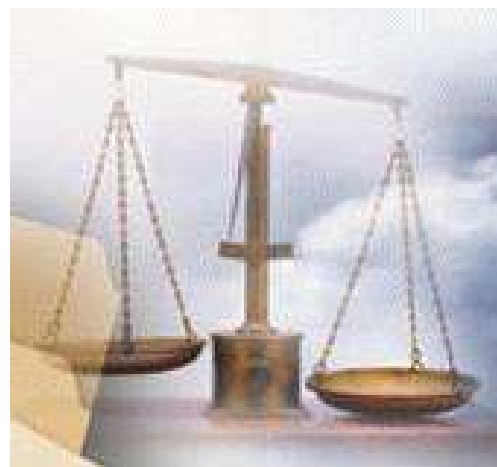
Paskaitos turinys

- Konkurencijos politikos samprata ir tikslai
- Konkurencijos politikos raida JAV
- Lietuvos ir Europos Sąjungos konkurencijos politika

MYKOLO ROMERIO
UNIVERSITETAS

KONKURENCIJOS POLITIKA: SAMPRATA IR TIKSLAI

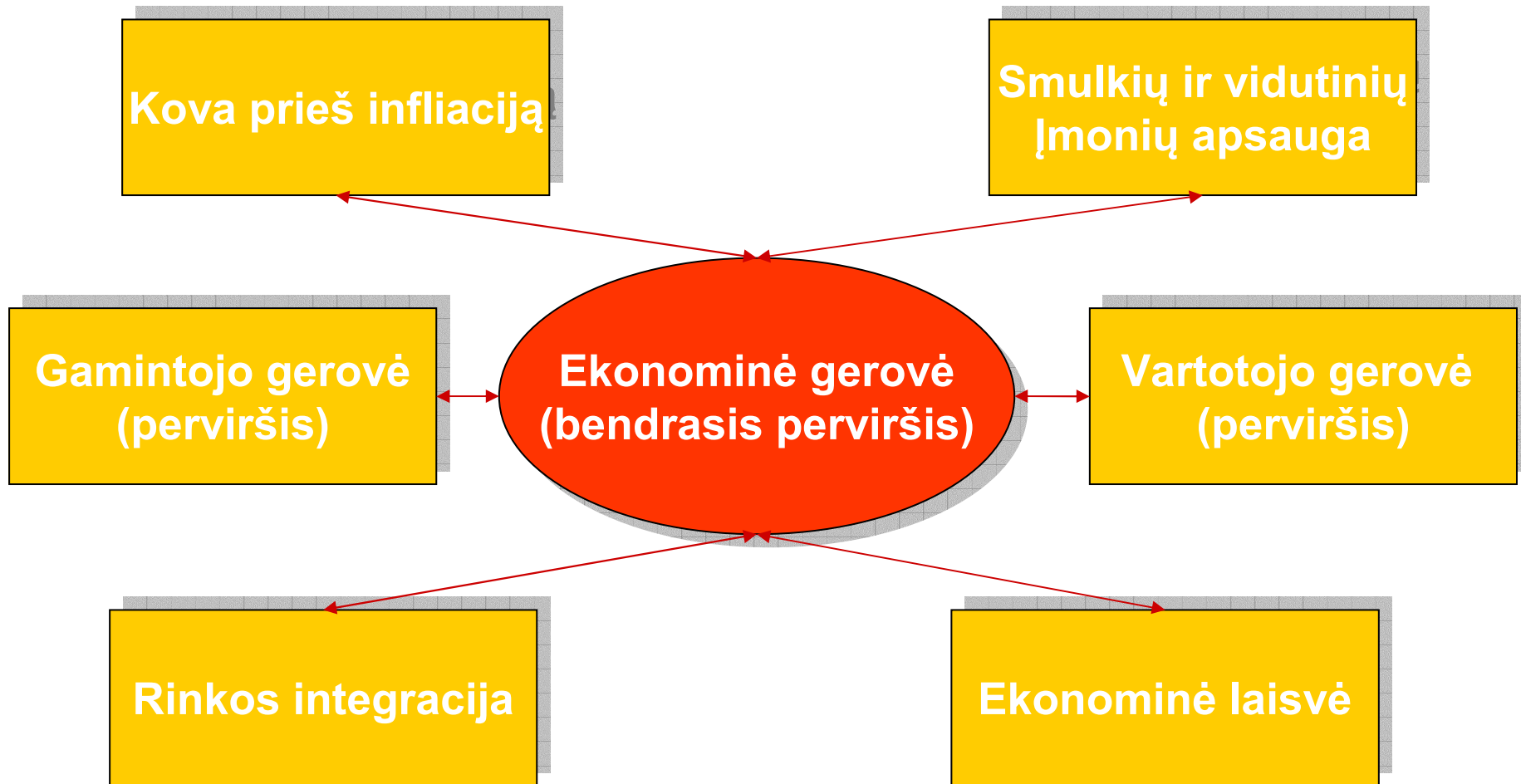
Konkurencijos politikos esmė

- Ūkio subjektai, konkuruodami rinkoje, remiasi tam tikromis taisyklėmis (arba įstatymais), kurios draudžia monopolizuoti rinkas, piktnaudžiauti savo turima galia rinkoje arba sudarinėti konkurenciją ribojančius susitarimus
- Konkurenciją prižiūrinčios institucijos kontroliuoja, kad ūkio subjektai deramai laikytųsi konkurencijos taisyklių

Konkurencijos politikos samprata

- Konkurencijos politika – tai įstatymų, reglamentuojančių konkurencijos taisykles, visuma, ir jų priežiūros sistema, sudaranti sąlygas sąžiningai konkurencijai ir jos nemažėjimui rinkoje
- Konkurencijos politika siekiama skatinti gamintojus į rinką tiekti aukštos kokybės prekes žemesnėmis kainomis ir didinti ekonominę gerovę

Konkurencijos politikos tikslai (1)

Šaltinis: Rimantas Stanikūnas. Konkurencijos politika: teorija ir praktika, 2009

2013.01.26

Verslo sistemų konkurencingumas, Konkurencijos politikos samprata, tikslai ir specifika skirtingose valstybėse, doc. dr. E. Malinauskienė

7

Konkurencijos politikos tikslai (2)

- Ekonominė gerovė
 - Ekonominės gerovės sąvoka apibrėžia kaip efektyviai funkcionuoja ūkis
 - Ekonominė gerovė – tai matas, siejantis skirtingų ūkio šakų gerovę arba perviršį
 - Kiekvienos ūkio šakos gerovę apibūdina bendrasis perviršis – vartotojo ir gamintojo perviršio suma.
 - Individualaus vartotojo gerovė yra skirtumas tarp noro mokėti už prekę tam tikrą kainą ir faktiškai sumokamos kainos
 - Individualaus gamintojo gerovė yra pelnas, gaunamas pardavus prekę
 - Ekonominė gerovė yra mažiausia tuomet, kai rinkos kaina yra lygi monopolinei kainai, o didžiausia – kai kaina yra lygi ribinems sąnaudoms
- Fundamentali problema: ką turi skatinti konkurencijos priežiūros institucijos – vartotojo gerovę ar bendrąją ekonominę gerovę

Konkurencijos politikos tikslai (3)

- Smulkių ir vidutinių įmonių apsauga
 - Smulkių ir vidutinių įmonių apsaugos tikslas numatyti nuostatas, kurios draustų įmonėms, turinčioms didelę rinkos galią, ja piktnaudžiauti
 - Mažos įmonės pagal tam tikrus mažareikšmingumo kriterijus turi daugiau pranašumų įvairių susitarimų, sutarčių ir suderintų veiksmų srityse
 - Taip yra todėl, kad mažos įmonės daugeliu atveju padeda išspręsti nedarbo problemas, gamybos ir pardavimų cikluose būna lankstesnės nei didelės įmonės, ir sudaro atsvarą didesnių konkurentų galiai subalansuoti

Konkurencijos politikos tikslai (4)

- Kova su infliacija
 - Kuo didesnė konkurencija, tuo didesnė tikimybė, kad rinkoje kainos nebus didinamos
 - Konkurencijos politika kovoja prieš konkurentų susitarimus arba kartelius

Konkurencijos politikos tikslai (5)

- **Ekonominė laisvė**
 - Konkurencijos politika saugoja sąžiningą konkurenciją, ir vertina valstybės institucijų nustatomų įėjimo į rinką barjerų teisingumą diskriminacijos atžvilgiu
- **Rinkos integracijos skatinimas**
 - Konkurencijos politika Europos Sąjungoje draudžia kainų diskriminaciją tarp šalių-narių

Konkurencijos politikos funkcinės sritys

- Rinkos galios nustatymas (kova su monopolija)
- Antikonkurencinių susitarimų arba kartelių vertinimas
- Įmonių koncentracijos vertinimas
- Valstybės pagalbos ir konkurencijos santykio vertinimas
- Antikonkurencinių veiksmų žalos analizė

Konkurencijos politikos specifiką sąlygojantys veiksniai

- Vienos rinkos ekonomikos šalys išsiskiria dideliu mastu – yra daug gyventojų ir kartu funkcionuoja didelis skaičius įmonių
- Yra mažų valstybių (tarp jų ir Lietuva), kurių ekonomikai įtaką daro tokie veiksniai:
 - Mažas gyventojų, kartu ir vartotojų, skaičius
 - Oligopolinės rinkos, kai atskirose ūkio šakose yra tikrai keli rinkos dalyviai

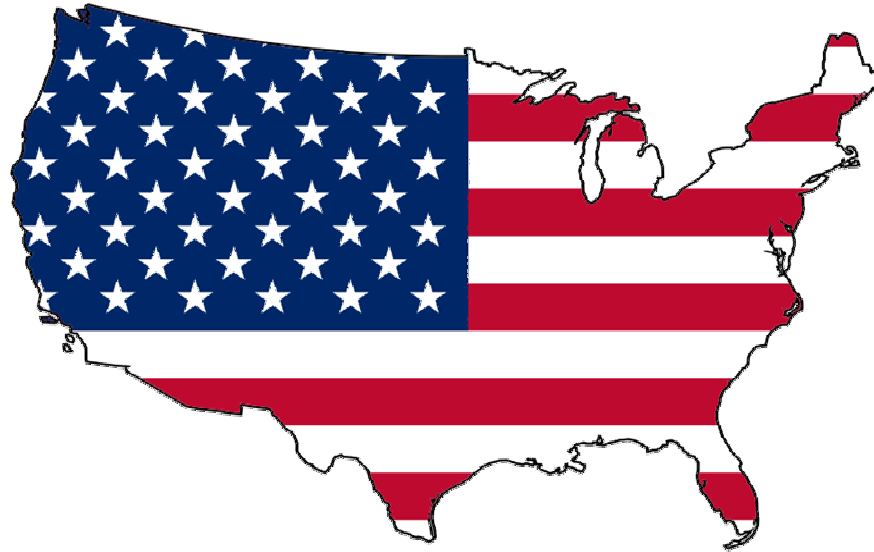
“Mažų” ekonomikų konkurencijos politikos formavimo niuansai

- Būtina kruopščiau įvertinti tokius konkurencijos įstatymo straipsnius, kaip draudimas piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi
- Ypač daug dėmesio reikia skirti įėjimo į rinką barjerams nustatyti
- Atsižvelgti į galimus susijungimus ir įsigyjimus

MYKOLO ROMERIO
UNIVERSITETAS

KONKURENCIJOS POLITIKOS RAIDA JAV

Socialinės-ekonominės aplinkybės, įtakojusios JAV konkurencijos politikos raidą (1)

- Stambių įmonių atsiradimas XIX a. antrojoje pusėje
 - Transporto sistemų ir telekomunikacijų plėtra
 - Mokslinė ir technologinė pažanga
 - Naujų vadybos metodų atsiradimas
- Poreikis kainų kontrolei
 - Dažna vartotojų diskriminacija
 - Atskiros valstijos pradėjo steigti kainų priežiūros tarnybas

Socialinės-ekonominės aplinkybės, įtakojusios JAV konkurencijos politikos raidą (2)

- Požiūris į kainų kontrolę
 - Stambių įmonių savininkų pozicija: apeidavo kainų kontrolės institucijas, ir siūlė laikytis laisvosios rinkos principų, nes priešingu atveju valstybės kišimasis stabdys ūkio vystymąsi ir tolimesnę mokslo bei technologijų pažangą
 - Smulkesnių įmonių savininkų pozicija: absoliutus laisvosios rinkos modelis prives JAV ūkį prie monopolijų ir sukels grėsmę šalies piliečiams

Šermano įstatymas – konkurencijos politikos JAV pradžia

- 1890 m. Kongresas priėmė pirmąjį Konkurencijos įstatymą, pavadintą senatoriaus Šermano vardu
- Jame buvo išdėstyti bendrieji teisės principai konkurencijos srityje ir uždraudė tokius reiškinius kaip monopolizacija ir sutartys, kurios varžo prekybą
- Numatė tiek baudžiamąją, tiek ir ekonominę atsakomybę

Kleitono įstatymas (1)

- Priimtas 1914 m., siekiant užpildyti esamas konkurencijos politikos spragas
- Jis buvo susijęs su stambių įmonių elgesiu diskriminuojant mažas įmones, ir vėliau išsivystė į atskirą diskriminacijos doktriną, įrašytą daugelio šalių įstatymuose

Kleitono įstatymas (2)

- Įstatyme buvo teigiama, kad:
 - Įmonės, turinčios didelę rinkos galią, negali diskriminuoti savo partnerių ir produkcijos vartotojų, taikydamos skirtingas pardavimo sąlygas ir kainas
 - Susitarimai, kuriais atsisakoma vartotojui ar įmonei teikti produkciją, yra draudžiami

Robinsono-Patmano įstatymas

- Priimtas 1936 m. patobulino minėtą Kleitono įstatymą, įvesdamas įmonėms prievolę prieš jungiantis apie tai pranešti konkurenciją prižiūrinčioms institucijoms
- Nukentėjusioms nuo nesažiningos konkurencijos šalims numatė galimybę išsieškoti nuostolių kompensaciją
- Skirtingai negu Šermano įstatymas, numatė tik ekonomines sankcijas

Konkurencijos politiką prižiūrinčios institucijos JAV (1)

- Teisingumo departamento konkurencijos padalinys (angl. *Department of Justice Antitrust Division*)
- Federalinė Prekybos komisija (angl. *Federal Trade Commission*)

Konkurencijos politiką prižiūrinčios institucijos JAV (2)

- Teisingumo departamento konkurencijos padalinys
 - Atlieka tyrimus, susijusius su baudžiamąja atsakomybe, karteliniais susitarimais
- Federalinė Prekybos komisija
 - Atlieka tyrimus, susijusius su nesąžininga konkurencija ir vartotojais
 - Jos įsteigimas 1914 m. pagreitino konkurencijos ginčų sprendimą, nes ši komisija savo sudėtyje turi kelis šimtus profesionalių teisininkų, ekonomistų ir buhalterių

Konkurencijos politiką prižiūrinčios institucijos JAV (3)

- Nė viena iš konkurencijos politiką prižiūrinčių institucijų JAV neturi galios tiesiogiai taikyti nei ekonominių, nei administracinių, nei baudžiamosios atsakomybės sankcijų – tą atlieka JAV teismai

Teisingumo departamento konkurencijos padalinys

<http://www.justice.gov/atr/>

THE COMMON LAW IS THE WILL OF *Mankind* ISSUING FROM THE *Life* OF THE *People*

THE UNITED STATES
DEPARTMENT OF JUSTICE

SEARCH ANTITRUST

DOJ Home » Antitrust Division Printer Friendly

Antitrust Division Home

What's New

About the Division

Public Documents

Events

Antitrust Case Filings

FOIA

Contact Information

Report Violations

ANTITRUST DIVISION

Justice Department Announces Civil Antitrust Action to Maintain Competition in the eBooks Industry

[READ MORE](#)

1 2 3 4 5 6

MEET THE ASSISTANT ATTORNEY GENERAL

William J. Baer
Assistant Attorney General, Antitrust Division

William J. Baer was sworn in as Assistant Attorney General for the Antitrust Division on January 3, 2013.

ACTION CENTER

- [Comment on Division Cases](#)
- [Employment Opportunities](#)
- [File an NCRPA Notification](#)

2013.01.26

Verslo sistemų konkurencingumas, Konkurencijos politikos samprata, tikslai ir specifika skirtingose valstybėse, doc. dr. E. Malinauskienė

25

Federalinė prekybos komisija

<http://www.ftc.gov/index.shtml>

The screenshot shows the homepage of the Federal Trade Commission. At the top left is the logo and name "Federal Trade Commission". To the right is a search bar and links for "Privacy Policy", "Contact Us", "Advanced Search", and "En Español". Below this is a navigation menu with categories: "Home", "News", "Competition", "Consumer Protection", "Economics", "General Counsel", "Actions", "Congressional", "Policy", and "International". A secondary menu includes "About the FTC", "Commissioners", "Offices & Bureaus", "Inspector General", "Jobs", "Diversity", "FOIA", and "Budget & Performance". The main content area features a large graphic of a network of devices (laptop, smartphone, tablet, game controller) with the headline "Google Agrees to Change Practices" and subtext "FTC action preserves competition in high-tech marketplace". To the right of this graphic is a sidebar with four news items: "Scam Alert" (Don't open email claiming to be from FTC), "Google to Change Practices" (FTC action preserves competition in high-tech marketplace), "Strengthening Kids' Privacy" (Updated rule gives parents greater control), and "Competition Counts" (How Consumers Win When Businesses Compete). At the bottom, there are four promotional boxes: "Get Your Free Credit Report", "REGISTER for DO NOT CALL" (with a house icon), "FIGHTING BACK AGAINST IDENTITY THEFT", and "CONSUMER COMPLAINT? Report it to the FTC".

JAV konkurencijos politikos raidos stadijos (1)

- Pirmasis etapas (1890-1914) nuo Šermano įstatymo iki Federalinės prekybos komisijos įstatymo
- Antrasis etapas (nuo 1914 m. iki Antrojo pasaulinio karo pabaigos) yra silpnesnis konkurencijos priežiūros etapas
 - Įtakoti karų, politikai sutarė su verslininkais, kad prioritetas atiduodamas ekonomikos sutvarkymui ir valdymui, o ne efektyvios konkurencijos rėmimui
 - 1929 m. ekonominė depresija sukėlė visuomenės suirutę, aukštą bedarbiystę ir bankrotų bangas – Vyriausybė kai kuriai produkcijai įvedė fiksuotas ir kontroliuojamas kainas

JAV konkurencijos politikos raidos stadijos (2)

- Trečiasis etapas (laikotarpis po Antrojo pasaulinio karo iki 1970 m.)
 - Intensyvus JAV ekonomikos vystymasis, o konkurencijos politika tapo griežtesnė
 - *International Salt* (1947 m.) byla
 - Philadelphia National Bank (1963 m.) byla
 - Schwin (1967 m.) byla

JAV konkurencijos politikos raidos stadijos (3)

- Ketvirtasis arba Čikagos mokyklos etapas (1970 m. iki dabar)
 - Grupė Čikagos universiteto mokslininkų stipriai rėmė laisvosios rinkos principus ir buvo skeptiškai nusiteikę prieš bet kokią vyriausybės intervenciją į rinką ir konkurencijos taisykles
 - Pagal juos vienintelis konkurencijos politikos tikslas turi būti ekonominio efektyvumo skatinimas per efektyvų išteklių paskirstymą
 - Šie mokslininkai teigė, kad konkurencijos politika neturėtų būti nukreipta į naudos visuomenei užtikrinimą, ir kad neturėtų būti draudžiami įmonių veiksmai, mažinantys tarpusavio konkurenciją
 - Šis požiūris sudaro prielaidas monopolizuoti rinkas

MYKOLO ROMERIO
UNIVERSITETAS

LIETUVOS IR EUROPOS SAJUNGOS KONKURENCIJOS POLITIKA

Lietuvos konkurencijos politikos raidos etapai (1)

- Pirmasis etapas
 - 1936 m. priimtas konkurencijos apsaugos įstatymas padėjo pamatus konkurencijos politikai, konkurencijos teisei ir konkurencijos priežiūrai Lietuvoje
 - Jame numatytos civilinės teisės priemonės kovai su nesąžininga konkurencija, administracinės priemonės, baudžiamosios ir baigiamosios nuostatos
 - Įstatyme numatyta, kad nuo nesąžiningos konkurencijos nukentėjusios šalys gali reikalauti žalą kompensuoti

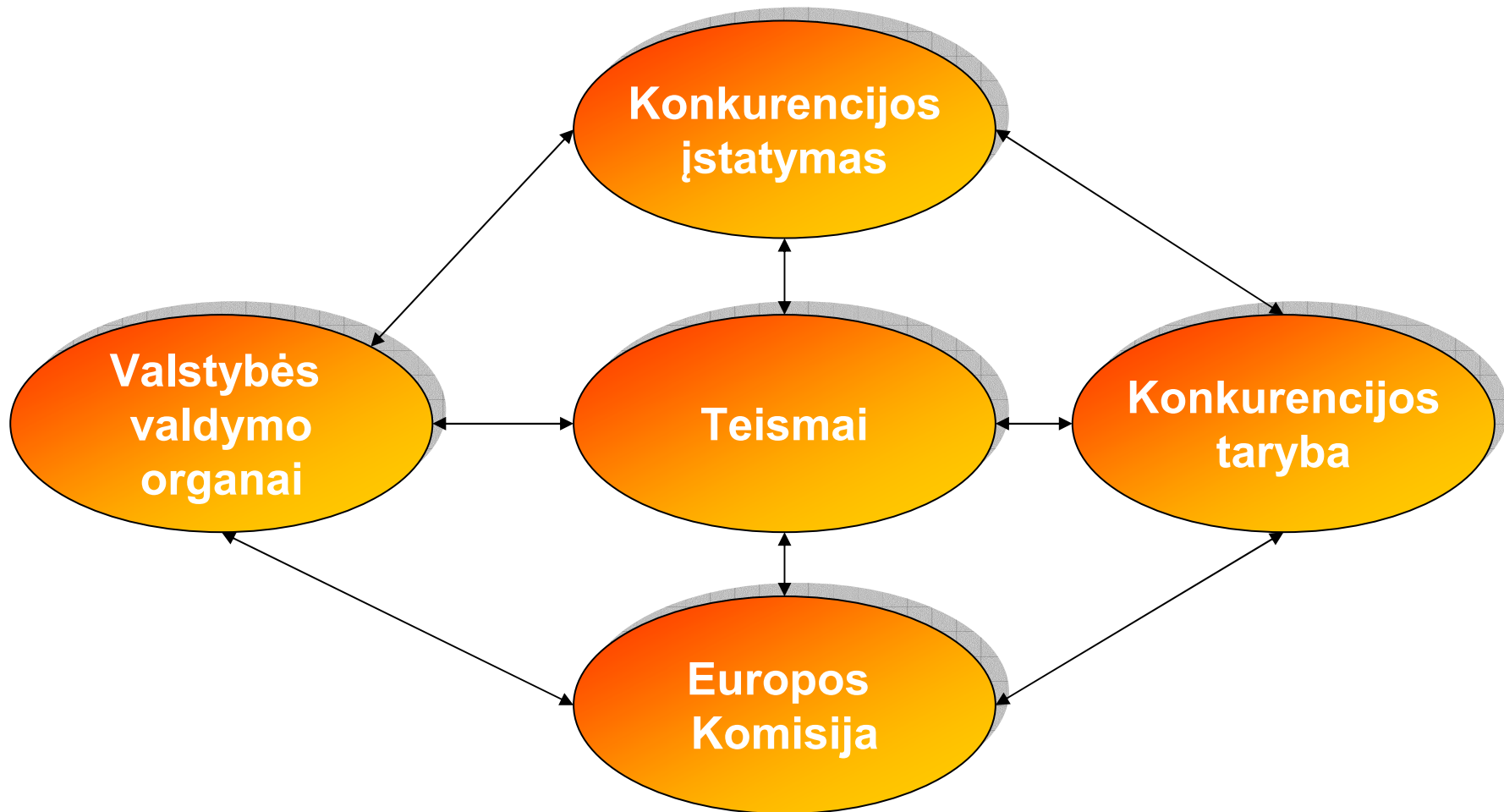
Lietuvos konkurencijos politikos raidos etapai (2)

- Antrasis etapas – Lietuvai atgavus Nepriklausomybę 1990 m.
 - Lietuvos Respublikos Konstitucijoje konstatuojama, kad draudžiama monopolizuoti gamybą ir rinką, įstatymas saugo sąžiningos konkurencijos laisvę
 - 1992 m. priimtas Konkurencijos įstatymas, kuriame apibrėžtos pagrindinės konkurenciją ribojančios veiklos
 - Įsteigta Konkurencijos taryba

Lietuvos konkurencijos politikos raidos etapai (3)

- 1992 m. priimtas Konkurencijos įstatymas buvo patobulintas ir naujai suredaguotas 1999 m. Lietuvai pareiškus norą įstoti į Europos Sąjungą
- Jame buvo pašalinti šie pagrindiniai trūkumai:
 - Prieš tai nenumatyta galimybė kontroliuoti fizinių asmenų įsigyjimų koncentracijos: bet koks fizinis asmuo galėjo įsigyti visas vienos pramonės šakos įmones ir tapti monopolininku (pvz., cukraus pramonė Lietuvoje)
 - Galimybė skelbti įmonių, kurios turi didelę rinkos galią, t.y. dominuoja atitinkamose rinkose, sąrašą
 - Nebaigtos ir neišsamios konkurencijos ginčų tyrimų procedūros

Konkurencijos politikos sistemos formavimas Lietuvoje (1)

Šaltinis: Rimantas Stanikūnas. Konkurencijos politika: teorija ir praktika, 2009

2013.01.26

Verslo sistemų konkurencingumas, Konkurencijos politikos samprata, tikslai ir specifika skirtingose valstybėse, doc. dr. E. Malinauskienė

34

Konkurencijos politikos sistemos formavimas Lietuvoje (2)

- Valstybės valdymo organai (Seimas, Vyriausybė) priima ir kontroliuoja, kaip funkcionuoja Konkurencijos įstatymas, ir esant konkurencijos sutrikimams, atlieka šio įstatymo pataisas, kad užtikrintų efektyvią konkurenciją atskirose rinkose

Konkurencijos politikos sistemos formavimas Lietuvoje (3)

- Konkurencijos įstatymas numato taisykles, reglamentuojančias konkurenciją, galinčią riboti valstybės institucijų ar ūkio subjektų veiklą, nustato šių institucijų ir subjektų teises ir atsakomybę, nustato konkurencijos ribojimo ir nesažiningos konkurencijos kontrolės teisinius pagrindus

Konkurencijos politikos sistemos formavimas Lietuvoje (4)

- Konkurencijos taryba kontroliuoja, kaip ūkio subjektai ir valstybės valdymo organai laikosi Konkurencijos įstatymo, ir tiria, ar jie savo veikla neapriboja konkurencijos
- Konkurencijos taryba ir Konkurencijos įstatymas – pagrindiniai konkurencijos politikos sistemos veiksniai

Konkurencijos politikos sistemos formavimas Lietuvoje (5)

- Europos Komisija užtikrina Europos Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymą
- Nacionalinis Konkurencijos įstatymas turi būti suderintas su Europos Sąjungos konkurencijos teise
- Nacionalinė Konkurencijos taryba yra dalis Europos Sąjungos konkurencijos institutų tinklo, ir atsako tiek už nacionalinio, tiek ir už Europos Konkurencijos įstatymo priežiūrą

Konkurencijos politikos sistemos formavimas Lietuvoje (6)

- Su konkurencija iškylantys ginčai sprendžiami administraciniuose teismuose
- Vyriausiasis administracinis teismas – aukščiausia konkurencijos ginčų sprendimo instancija
- Teismai gali konsultuotis su ES generaliniu konkurencijos direktoratu, iškilus klausimams dėl Europos konkurencijos teisės įgyvendinimo

Aplinkybės, įtakojusios konkurencijos politikos raidą Europoje

- Įspūdingas pokarinės Vokietijos ekonomikos augimas, pagrįstas sąžiningos konkurencijos politika
 - 1957 m. priimtos taisyklės, draudžiančios susitarimus dėl kainų ir kitus antikonkurencinius veiksmus
 - Įsteigta Kartelių tarnyba
- Europos Sąjungos konkurencijos politikos pradžia – Europos Bendrijos (EB) sutartis, priimta 1957 m. ir įsigaliojusi 1958 m.

EB sutartis – konkurencijos politikos Europos Sąjungoje pagrindas

- EB sutarties preambulėje konstatuojamas tvirtas pasiryžimas garantuoti sąžiningos konkurencijos principus
- EB politika apima beveik visas gyvenimo sritis, iš jų ir konkurencijos politiką:
 - Sistema, užtikrinanti, kad konkurencija vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma
 - Bendrijos pramonės konkurencingumo didinimas
 - Muitų ir prekių importo bei eksporto kiekybė – apribojimų ir visų kitų lygiaverčio poveikio priemonių tarp valstybių narių uždraudimas

Konkurencijos taisyklės, apibrėžtos EB sutartyje (1)

- Pamatiniai konkurenciją reglamentuojantys EB sutarties straipsniai yra 81 ir 82
 - Draudžiami antikonkurenciniai susitarimai tarp įmonių arba įmonių asociacijų viduje, kurie riboja arba iškraipo konkurenciją bendroje rinkoje
 - Draudžiama piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi atitinkamoje rinkoje, galint paveikti šalių narių tarpusavio prekybą

Konkurencijos taisyklės, apibrėžtos EB sutartyje (2)

- 86 sutarties straipsnis draudžia šalims narėms steigti monopolijas
 - Taip Lietuvai derantis dėl įstojimo į EB buvo panaikintos Lietuvos telekomo išimtinės teisės teikti fiksuoto ryšio telefonijos paslaugas ir valstybinių alkoholio įmonių išimtinė teisė gaminti alkoholinius gėrimus, stipresnius negu 22 laipsniai

Konkurencijos taisyklės, apibrėžtos EB sutartyje (3)

- Pagrindinės valstybės pagalbos nuostatos išdėstytos 87, 88 ir 89 straipsniuose
 - Teikiama iš valstybės išteklių valstybės pagalba, kuri iškraipo ar gali iškraipyti konkurenciją, yra draudžiama

2004 m. Tarybos reglamentas Nr. 139/2004

- Reglamentas apibrėžia įmonių susijungimų, įsigyjimų ir koncentracijos kontrolės principus
- Šio reglamento nuostatos turi būti taikomos tokiems įmonių susijungimams, kurių poveikis rinkai jaučiamas už bet kurios vienos valstybės narės ribų

Institucijos, prižiūrinčios konkurencijos politiką ES (1)

- Visos teisės spręsti iškilusius konkurencijos ginčus tarp įmonių deleguotos Europos Komisijai
- Europos Komisija prižiūri Konkurencijos įstatymą, yra atsakinga už Europos Sąjungos konkurencijos politikos formavimą ir tobulinimą

Institucijos, prižiūrinčios konkurencijos politiką ES (2)

- Konkurencijos generalinis direktoratas (angl. Directorate-General for Competition) yra administracinė institucija, kuri tiesiogiai atsakinga už EB konkurencijos taisyklių taikymą
- Su konkurencija susijusius ginčius nagrinėja dviejų pakopų teismai:
 - Pirmosios instancijos teismas (angl. *Court of First Instance*)
 - Europos Teisingumo teismas (angl. *European Court of Justice*)

Konkurencijos generalinis direktoratas

http://ec.europa.eu/dgs/competition/index_en.htm

Contact | Search | What's new? | Legal notice | English (en) ▼

 COMPETITION

European Commission > Directorates General > DG Competition

Directorate General for Competition

Competition Policy in the European Union

The European Commission, together with the national competition authorities, directly enforces EU competition rules, [Articles 101-109](#) of the Treaty on the Functioning of the EU (TFEU), to make EU markets work better, by ensuring that all companies compete equally and fairly on their merits. This benefits consumers, businesses and the European economy as a whole.

Within the Commission, the Directorate-General (DG) for Competition is primarily responsible for these direct enforcement powers. [More...](#)

Structure and staff

- DG Competition is headed by [Alexander Italianer](#)
- Organigram [en](#) [fr](#)
- The [Chief Competition Economist](#) works in DG Competition, reporting directly to the Director General to provide independent economic advice on cases and policy.

Help us improve

Did you find what you wanted?
 Yes No

What were you looking for?
(Leave your email address if you want a reply)

Any suggestions?

Konkurencijos politikos ES raida (1)

- Po EB sutarties pasirašymo konkurencijos politika vystėsi pakankamai tolygiai
- Naujų šalių priėmimas 2004 m. ir 2007 m. laikomas Europos konkurencijos politikos reformų etapu

Konkurencijos politikos ES raida (2)

- Reformuota pati konkurencijos priežiūros sistema, decentralizuojant konkurencinių taisyklių laikymosi priežiūrą, ją pavedant ne vien tik Europos Komisijai, bet ir nacionalinėms konkurencijos priežiūros institucijoms ir teismams
- Įsteigtas Europos konkurencijos tinklas (angl. European Competition Network)
- Panaikinta pranešimų sistema, kuomet įmonės, norėdamos pasinaudoti konkurencijos taisyklių išimtimis, kreipdavosi į Komisiją ir laukdavo jos išaiškinimo

Konkurencijos politikos ES raida (3)

- Koncentracijos ir susijungimų tarp įmonių reforma, kuomet 2004 m. buvo priimtas naujas koncentracijos kontrolės reglamentas, sudarantis prielaidas susijungimams, kurių pasekmė – didelė rinkos galia ir ekonominis efektyvumas, naudingas vartotojams ir reikšmingai nesumažinantis konkurencijos

Konkurencijos politikos ES raida (4)

- Patariamąo komiteto, sudaryto iš šalių narių konkurencijos žinybų atstovų, galių išplėtimas, gerinant diskusiją ir didinant patariamąj balsą Komisijai kiekvienu atveju, kurį tiria Komisijos specialistai